

TESTAREA NAȚIONALĂ - 2007
Probă scrisă de limba și literatura română

Varianta 78

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

Partea I (48 de puncte)

Citește cu atenție textul dat. Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre cerințele de mai jos.

A fost odată ca niciodată, dacă n-ar fi, nici că s-ar povesti; când să potcovea purecele cu nouă sute nouăzeci și nouă oca de fier, și tot da cu spatele de cer; linguriță scurtă pe gura cui n-ascultă.

A fost odată trei frați olteni, dintre care unul era năzdrăvan. Într-o zi, își ascuțiră coasele și plecară la câmpie. După ce merșeră și iar merșeră, dederă peste o livea cu fân mare. Ei se opriră în loc și o priviră; dar fratele cel mai mare zise:

– Știi voi una, mă?

– Știm, dacă ne vei spune, răspunseră ceilalți doi frați.

– Ai, mă, să ne-ncercăm coasele pân ăst fân verde!

– Bine zici tu, mă, răspunse cel de-al doilea frate, și îndată începură amândoi să cosească la fân; dar n-apucară să sfârșească vorba bine și zăriră pe zmeul Stan Ghindă barbaio, călare p-o jumătate de iepure șchiop. Atunci lor, de frică, le căzură coasele din mână, dar Roman Năzdrăvan le zise:

– Nu vă temeți, măre, lăsați-mă pe mine, că-i vin eu de hac.

Zmeul din ce în ce s-apropia, iar când fu aproape de dânșii, învârti buzduganul de trei ori și zise:

– Cine sunteți voi, bre, dă mi-ați turburat izvoarele și mi-ați încurcat livezile?

– Suntem niște oameni săraci și nemernici, Măria ta, să nu-ți faci păcat cu noi.

– Ai, sculați-vă, că vă iert, zise zmeul cu șiretlic, dar fiindcă ați început livea, coșiți-o toată și diseați să veniți acasă să vă plătesc.

Câte trei frații se puseră pe cosit și cosiră zi de vară până seara; dar când înnoptă, veni zmeul și-i luă cu dansul acasă, ca să le plătească. Ajungând acasă, zmeul fluieră de trei ori și numaidecât sări buzduganul din cui și puse o masă împărătească, cu douăsprezece feluri de bucate, pe care le otrăvise zmeul înadins, ca să omoare pe olteni, dar o pâine, o strachină cu apă, o pâine și o ploscă* cu vin nu putu să le otrăvească.*

Zmeul atunci chemă pe olteni la masă; dar Roman Năzdrăvan îi zise:

– Să trăiești, Măria ta! Noi suntem oameni săraci, învățați să mâncăm cum om putea și să bem ce-om putea.

Dă-ne pâinea aia de acolo, strachina cu apă, lingura și plosca și ne va fi de ajuns.

Zmeul pricepu viclenia lui Roman Năzdrăvan și tăcu; dar după ce se ridică masa, chemă pe vâtaful de curte și-i porunci să-i ducă într-un beci, cu gând ca să vie peste noapte, să le taie capetele.*

Roman Năzdrăvan simți șiretenia zmeului, dar se făcu că nu pricepe nimic și, ca să-l înșele și mai bine pe zmeu, luă plosca și se duse în beci, împreună cu frații lui [...].

(Nicolae Filimon, **Roman Năzdrăvan** - fragment)

*strachină – vas (de lut, de metal etc.) adâncit;

*ploscă – vas de lemn, de lut ars, de metal sau de piele, cu capacitate mică, rotund și turtit, cu gâtul scurt și strâmt, în care se ține băutură și care se poartă atârnat de o curea;

*vâtaf – (în Evul Mediu, în Țara Românească și Moldova) supraveghetor al slugilor de la curtea unui boier sau de la o mănăstire.

A. Limba română

1. Desparte în silabe cuvintele: „ <i>niciodată</i> ”, „ <i>dacă</i> ”, „ <i>dintre</i> ”, „ <i>năzdrăvan</i> ”.	4 puncte
2. Transcrie, din primul alineat al textului, un cuvânt compus și un cuvânt derivat.	4 puncte
3. Stabilește câte un sinonim pentru sensul din text al cuvintelor subliniate:
„ <i>Roman Năzdrăvan simți <u>șiretenia</u> zmeului, dar se făcu că <u>nu pricepe</u> nimic</i> ”.	4 puncte
4. Transcrie pronumele personale din următorul fragment:
„ <i>Nu vă temeți, măre, lăsați-mă pe mine, că-i vin eu de hac.</i> ”	4 puncte
5. Menționează valorile morfologice ale cuvintelor subliniate în enunțul:
„- <u>Bine</u> zici tu, <u>mă</u> , răspunse cel de-al doilea frate, și îndată începură <u>amândoi</u> să cosească la fân; dar n-apucară să sfârșească vorba bine și <u>zăriră</u> pe zmeul Stan Ghindă...”.	4 puncte

6. Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate:
„Atunci lor, de frică, le căzură coasele din mână, dar Roman Năzdrăvan le zise”.
 7. Alcătuieste un enunț în care să folosești substantivul „zmeu” cu funcția sintactică de nume predicativ.
 8. Transcrie, din fragmentul următor, propozițiile principale aflate în raport de coordonare adversativă:
„Roman Năzdrăvan simți șiretenia zmeului, dar se făcu că nu pricepe nimic și, ca să-l înșele și mai bine pe zmeu, luă plosca și se duse în beci, împreună cu frații lui [...].”
 9. Transformă atributul subliniat în enunțul „...fratele cel mai mare zise”, într-o propoziție subordonată corespunzătoare ca sens.
- B.Înțelegerea textului**
10. Numește cele două moduri de expunere folosite în text.
 11. Transcrie fragmentul care arată ce dorește zmeul să le facă celor trei frați, după ce aceștia vor fi închiși în beci.
 12. Precizează care dintre frați îi îndeamnă pe ceilalți să se apuce de cosit în livada cu fân mare.
 13. Menționează două trăsături care să justifice faptul că textul aparține unui basm.
 14. Explică semnificația titlului, prin raportare la conținutul textului.

Partea a II-a (18 puncte)

Te numești Alin/ Alina Ionescu, locuiești în Boraolt, pe Strada Mestecănișului, la numărul 14, ești elev/ elevă la Școala cu Clasele I - VIII Nr. 23 și soliciți înscrierea la Clubul Școlar „Viitorul”, din localitate, întrucât te consideri potrivit pentru a deveni un atlet/ o atletă de performanță.

Redactează, **pe o pagină distinctă a foi de examen**, o cerere adresată directorului acestui club, menționând și motivul solicitării. În cerere, trebuie:

- să respecte convențiile acestui tip de compunere;
- să expui clar și concis conținutul/ motivul solicitării;
- să respecte normele de exprimare, de ortografie și de punctuație.

Atenție! Nu folosi alte nume decât cele indicate în cerință! Data redactării cererii este 18.06.2007.

Partea a III-a (24 de puncte)

Alcătuieste, în 10 - 15 rânduri, rezumatul textului citat la **Partea I** (Nicolae Filimon, *Roman Năzdrăvan* - fragment). În redactarea rezumatului, vei avea în vedere:

- respectarea fidelității față de textul pe care îl rezumi (concordanța dintre conținutul textului dat și conținutul rezumatului scris de tine);
- desprinderea a trei-patru elemente esențiale/ idei principale ale textului;
- prezentarea concisă, pe baza ideilor principale ale textului, a succesiunii întâmplărilor la care participă personajele;
- respectarea altor convenții specifice rezumatului (relatarea la persoana a III-a, utilizarea modurilor și a timpurilor verbale potrivite; trecerea de la vorbirea directă la vorbirea indirectă, relatarea obiectivă, fără dialog inserat și fără citate).

Notă! Vei primi **12 puncte** pentru conținut (câte 3 puncte pentru fiecare cerință rezolvată) și **12 puncte** pentru redactare (*coerența textului* - 2 p.; *registru de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului* - 2 p.; *ortografia* - 3 p.; *punctuația* - 3 p.; *așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* - 2 p.).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, rezumatul trebuie să aibă minimum 10 rânduri scrise.